

Павлюк Т.С. к.е.н., доц.

(Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна)

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМИ

Значення менеджменту для господарської діяльності будь-якого підприємства дуже важко переоцінити. Також важко знизити роль та вплив інноваційного менеджменту на діяльність підприємств. В сьогоденні інновації та їх постійне удосконалення та впровадження в повсякденну діяльність підприємств усіх сфер займають все більш вагоме місце та все активніше пояснюють бурхливий розвиток одних підприємств, та занепад, або гальмування у розвитку інших підприємств, які цими інноваціями нехтують.

Говорячи про розвиток економіки країни в цілому, обов'язково слід згадати про те, що всі держави будують свої стратегії на основі застосування цілей сталого розвитку. Нагадаємо, що цілі сталого розвитку або, як їх також називають «Глобальні цілі» — це загальний принцип побудови майбутнього розвитку економік країн, що спрямовані, перш за все на подолання бідності, захист планети і забезпечення миру і процвітання всього світу [1]. А одними з цілей сталого розвитку є збереження екосистеми планети. Це пояснює доцільність поєднати два найактуальніших питання сьогодення, а саме: розвиток інновацій та збереження екосистеми планети. Таким чином, далі мова піде про роль управління інноваційними процесами задля подальшого розвитку екосистеми.

Перш за все, хотілося б зазначити, що собою являє поняття екосистема. Система - це впорядковано взаємодіючі і взаємопов'язані компоненти, що утворюють єдине ціле.

А отже, екосистема являє собою складну ієрархічну структура, в якій поєднані складові в більш функціональні одиниці, що спричиняє виникнення нових якостей, яких до цього не було. Також - це єдиний стійкий природний комплекс живих організмів і природного середовища, в якому вони існують; відкритою термодинамічною системою, що існує за рахунок надходження з навколишнього середовища енергії та речовини і має здатність до саморозвитку та саморегуляції. Але не всяка комбінація «життя - середовище» - може бути екосистемою. Нею може стати лише середовище, де має місце стабільність і чітко функціонує внутрішній колообіг речовин [2].

Люди все частіше починають не лише розуміти нераціональність свого відношення до природи, але й відчувати цей негативний антропогенний вплив на природу на собі. Останнім часом все більше поширюється природозахисний напрямок людської діяльності шляхом створення заповідних територій і акваторій. Екологічний проблем в світі зараз налічують екологи купу силенну. Серед найглобальніших, на сьогодні, можна назвати наступні: забруднення біосфери, і повітря і гідросфери, і проблема побутових відходів, також проблема деградації ґрунтів, руйнування озонового шару, кислотні дощі, радіаційне забруднення тощо. Проблем безліч, і всі вони поступово погіршують стін екосистеми планети в цілому. Для вирішення глобальних проблем має бути використаний і глобальний, загальносвітовий підхід.

Одним із заходів ефективного долучення до вирішення глобальних проблем, є активне використання інноваційного менеджменту. Можна виокремити багато визначень поняття «інноваційний менеджмент». Так, наприклад, Г.Д. Ковальов інноваційний менеджмент визначає як систему управління економічним розвитком [3]. При цьому менеджмент охоплює не тільки економіко-технічні проблеми, а й проблеми світогляду, бо світова тенденція полягає в радикальних змінах, пов'язаних з глобальним вибухом новацій. Деякі автори приділяють увагу інноваційному

менеджменту як функціональній системі управління і розглядають його як один з різновидів функціонального менеджменту, безпосереднім об'єктом якого є інноваційні процеси в усіх сферах економіки.

Слід також наголосити, що впровадження інновацій виконує декілька головних функцій, а саме:

- відтворювальну (інновація є важливим джерелом фінансування прибутків підприємства, тобто винагорода, що була одержана від продажу інновації на ринку може бути направлена на розширення обсягів виробничо-торгівельної, інвестиційної, інноваційної і фінансової діяльності);

- інвестиційну (дохід, який отримали від реалізації інновації може використовуватись в різних напрямках, в тому числі і як капітал, тобто використання прибутку від інновації для інвестування нових інновацій);

- стимулююча (отримання доходу за рахунок продажу інновації, що є для певним стимулом і мотивує його постійно вивчати запити споживачів, вдосконалювати організацію маркетингової діяльності, використовувати більш сучасні прийоми управління фінансами) [3].

Підкреслимо, що впровадження інновацій стосується різних сторін господарської діяльності підприємств та країни в цілому. Однак для обґрунтування управлінського рішення щодо нововведень необхідні широкі знання та аналіз в певній сфері. Саме системний підхід інноваційного менеджменту дає змогу проводити необхідне обґрунтування в кожному окремому випадку впровадження інновацій. Це стосується і сфери збереження та подальшого розвитку екосистеми. Яскравим прикладом активного використання інноваційного менеджменту задля подальшого розвитку екосистеми є впровадження провідними світовими автомобільними компаніями нових виробничих ліній з випуску гібридних, або повністю електронних автомобілів, які виявилися досить прибутковими. Тож, зазначимо, що грамотний підхід до використання основних інструментів інноваційного менеджменту на різних підприємствах, не лише дають змогу організаціям отримувати додаткові прибутки, але й дбають про захист навколишнього середовища та розвиток екосистеми.

Розвиток науково-технічного прогресу зумовлює значні зміни в економіці країн, світовому співтоваристві. Сподіваємося, що в найближчому часі, менеджери компаній будуть все більш свідомо підходити до питання значущості інноваційних технологій та підходів у вирішенні екологічних проблем, які перешкоджають розвитку екосистеми в цілому. Тому вкрай необхідна не лише чітка стратегія охорони природного середовища та посиленого контролю за природокористуванням, але й добре налаштована система інноваційного менеджменту на підприємствах.

Перелік посилань:

1. Цілі сталого розвитку. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html> (дата звернення: 29.12.2021)

2. Екосистема: поняття та властивості. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/ecology/21137/> (дата звернення: 22.03.2022)

3. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 400 с.

4. Екологічні проблеми і свідоме поведінка: що знають жительки і жителі Києва. 2019. URL: <https://ua.boell.org/uk/2019/03/05/ekologichni-problemi-i-svidoma-povedinka-shcho-znayut-zhitelki-i-zhiteli-kiieva> (дата звернення: 23.02.2022)